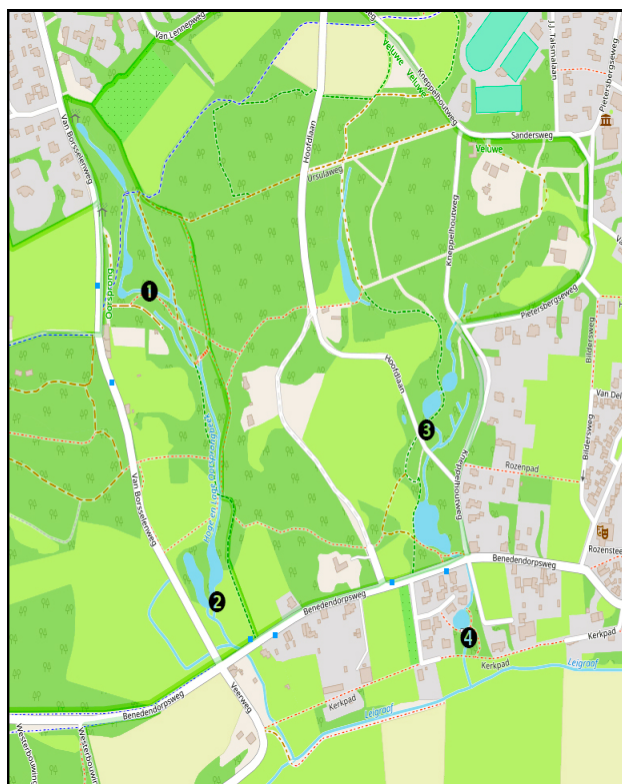
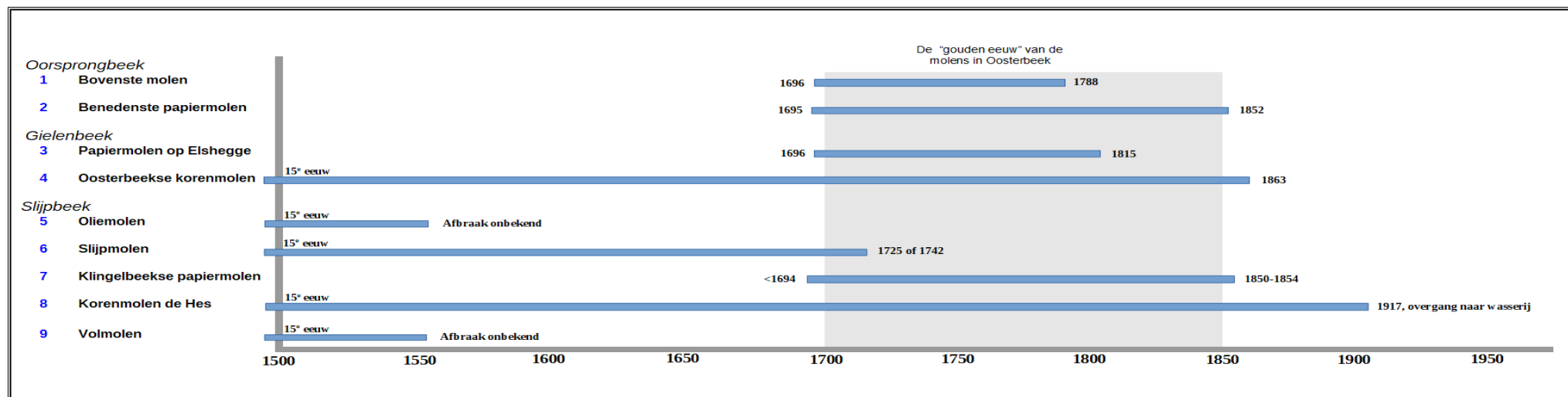

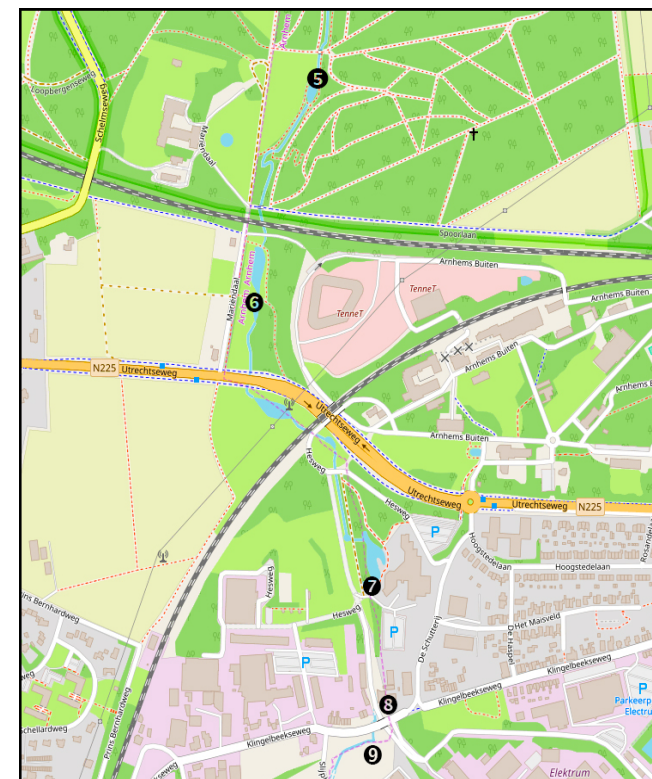
DE NEGEN MOLENS VAN OOSTERBEEK

Van west naar oost draaiden op drie beken negen watermolens. Twee op de Oorsprongbeek, twee op de Gielenbeek en vijf op de Slijpbeek (na het verleggen van de gemeentegrens in 1944 is dit grotendeels Arnhems grondgebied).

De beken zijn wezenlijk anders dan de grote stelsels van sprengenbeken in de Renkumse en Heelsumse beekdal. Deze beken lopen met groot verval van de stuwwal naar de uiterwaard. Hier en daar zijn korte sprengen gegraven om meer water in de beken te krijgen. Alle beken en wijers (opvangvijver van de watermolen) veranderden vanaf de 18-de eeuw in elementen van parkaanleg bij landhuizen. De wijers van de watermolens kregen meest rondere vormen, maar zijn nog steeds te herkennen als wijers, vaak met onderaan een waterval. Hier stond ooit een watermolen.

Voor uitgebreide informatie over het Renkumse beekdal verwijzen we naar het boek 'De Oosterbeekse en Doorwerthse beken. Een cultuurhistorische wandelgids.' van Ruud Schaafsma, 2010.

Oorsprongbeek

1. Bovenste molen

1696 eerste vermelding van twee kruitmolens; de molen produceerden buskruit
1774 (waarschijnlijk) ombouw tot Bovenste papiermolen
1788 sloop van de molen

2. Benedenste papiermolen

1695 bouw van de papiermolen
1758 ombouw tot snuifmolen
1811 ombouw naar een bietenrasp voor de suiker- en stroopfabriek van Backer, in combinatie met een rosmolen
1852 afbraak van de fabriek en watermolen

Gielenbeek

3. Papiermolen op Elshegge (of papiermolen op de Hemelse berg)

1696 bouw van de papiermolen
1810 stil zetten van de molen
1815 afbraak van de molen

4. Oosterbeekse korenmolen (of 'de molen van vrouw Gerritsen', later 'de molen van Hooijer')

15^e eeuw eerste vermelding in de leenboeken van kasteel Doorwerth van de korenmolen
1557 werd de molen verwoest
1646 herbouw van de korenmolen
1863 afbraak van de molen

Slijpbeek

De kloosterlingen van het klooster Mariëndaal groeven de beek uit en legden molenvijvers of wijers aan. Kloosterboeken uit de 15^e eeuw beschrijven 'een koernmole, een olymole, een slijpmole en een volmole. In 1587 werd het klooster bij de Reformatie opgeheven en kwamen de watermolens in particulier bezit.

5. Oliemolen

15^e eeuw bouw van de oliemolen. Staat nog op kaart van N. van Geelkercken uit 1640
afbraak onbekend

6. Slijpmolen (later Bovenste papiermolen)

15^e eeuw bouw van de slijpmolen
1694 bouw van een papiermolen (waarschijnlijk naast de slijpmolen)
1725 of 1742 afbraak van de molens

7. Klingelbeekse papiermolen (of Benedenste papiermolen)

1694 (of enkele jaren eerder) bouw van de papiermolen
1850-1854 afbraak van de molen

8. Korenmolen de Hes

15^e eeuw bouw van de korenmolen
1713 vergroting van de molen
1917 stil zetten en afbraak draaiwerk, er kwam een textielwasserij en -ververij in de gebouwen

9. Volmolen

15^e eeuw bouw van de volmolen, afbraak onbekend

